

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТІ РІШАТИМЕ ПРО ДОПУЩЕННЯ ЧУЖИНЦІВ

Вашингтон, 17 серпня. — На підставі закону з воєнних часів, обов'язуючого ще досі, президент Труман видав прокламацію, в якій дає департаменту справедливості виключне право рішати про допущення або виключення вступу для чужинців на американську землю. Досі бував раз над цим спір тому, що департамент стейту видає паспорт на в'їзд закордон. Нараз треба було переводити приїжджених переселенців над поодинокими засобами. Від тепер переселення будуть виключені, документи не будуть оприлюднювати і департамент справедливості на підставі своїх інформацій буде самий вирішувати, хто є нешкідливим, а хто небезпечним чужинцем для Злучених Держав.

В СЕНАТІ ЗНОВУ НАТИСКАЮТЬ НА ПРИСПИШЕННЯ ЗАКОНУ ПРО Д.П.

Ірвінг М. Айвс, республіканський сенатор зі стейту Нью-Йорк, виявив, що обидві політичні партії найшли спосіб приспішити голосування над новим законопроектом в справі допущення більшого числа скитальників з Європи. Обидві партії прийшли до висновку, що треба взяти під дискусію в сенаті тільки законопроект Селера, який уже перейшов в палату репрезентантів. Приспішення цієї справи в конгресі є необхідним тому, що ІРО має бути розв'язане 1 червня 1950 і всі чужинці з Німеччини мають бути вивезені до того часу.

ФЕДЕРАЛЬНІ БЮРА ПРАЦІ ПЕРЕНЕСЕНІ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ПРАЦІ

Сенат перевів дискусію над дальшими двома точками про реорганізацію виконавчої діяльності уряду й одобрив план приділення бюро Юнайтед Стейтс Емплоїмент Сервіс з Федеральної Агенції Забезпечення до департаменту праці. Емплоїмент Сервіс (Бюро Праці) zatrudнює понад 1,000 урядовців, коштує \$5,000,000 річно та має нагляд над фондами для безробітних у висоті вісім з половиною мільярдів. Другу подібну точку одобрив сенат, коли передискутував перенесення Бюро Приїжджених Шляхів з нової Агенції Загальних Услуг до департаменту торгівлі. Обидва ухвали вийдуть в життя негайно. Теж вийдуть в життя чотирьох інших точок про реорганізацію уряду.

КОНТРОЛЬ КОМІРНОГО БУДЕ ЗНЕСЕНА В ОДИН ТРЕТИНИ

Клівленд, 17 серпня. Федеральна контрольна чинить по домах буде знесена в одній третині краю від 1 жовтня, як це заповів Тай Е. Вудс, виконавець мешканського закону. Вже тепер повідомлено яких 1,000 бюрових робітників, що вони не будуть мати праці після того часу. Вудс заповів, що контроль комірного залишиться ще в містах, де живе понад 100,000 людей, або де є значна частина війська. Під теперішню пору з 1,000 повітів, в яких назначена стеля на оплату комірного.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ГЕНЕРАЛА ВОНА В ФАКТОРСТВІ

Вашингтон. — Сенатор Карл Мундт, республіканець з Норт-Дакоти, під час допитів над „пять-відсотковцями“, закинув військовому прибічнику президента Трумана, генералові Гарі Г. Воні, „факторство й партаченню“. За відомостями сен. Мундта Вон уживав свого впливу в департаменті рільництва, щоб спонукати одного урядовця до зломання закону. Сен. Джозеф МакКарті, республіканець з Висконсин, зажадав поставлення в стан обвинувачення в кривоприсязі колишнього урядовця з департаменту рільництва, мав встановитися за призначення молас для підприємства Елайд Мола-сес-Компані з Перт Амбою, Н. Д., хоч це підприємство не мало до цього права з 1916 р. З приводу цих ревелаций повстала кампанія в газетах за домаганням, щоб ген. Вон зреагував зі становища президентського прибічника та з інших становищ, які він займає.

ДОСЛІДИ НАД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ МООВОЮ В СУДІ НЬО ЙОРК

Нью-Йорк. — Велику частину судової розправи про комуністичних провідників в середу присвячено на зрозуміння слів, уживаних комуністами між собою для обурення світу. Коли прийшло до перекладу свідка Вилбура С. Брома, комуністичного „директора освіти“ в одній секції Бронксу, треба було швидко витягнути від нього пояснення, що комуністи розуміють під словом „демократія“, „імперіалізм“, „концентрація робітників“ і т.п. Суддя Медіна при допомозі питань остаточно ствердив, що так є, як визнавали свідки уряду, що комуністи мають свою „езопову мову“. Бром заперечив, наче б то хтось з комуністів видавав накази транспортним робітникам зосередити свої затії в одній точці, зате сказав, що це роблять робітники під час дискусії й потім так роблять самостійно для допомоги іншим робітникам при змаганні до організації. Урядові свідки зізналися, що відмова послуху партії потягас за собою виключення з партії. Попри те свідок зізнався, що треба приготувати робітників до насильної революції, хоч заперечував, що того навали комуністи в своїх тайних школах.

БОЮТЬСЯ СМЕРТІ ВІД ДИКТАТОРА ЮГОСЛАВІЙ

Нью-Йорк. — Колишній аташе югославської амбасаді, Тома Бабін, дістав дозвіл від федерального суду оновити перерод іміграційними властями право залишатися в Злучених Державах як політичний втікач.

БОЛЬШЕВИКИ МОЖУТЬ ЗАЙНЯТИ ЄВРОПУ ВПРОДОВЖ 90 ДНІВ

Вашингтон, 17 серпня. — Палата репрезентантів 275 головами проти 47 вирішила, якого правила вжити при допущенні чого приступили до нарад. Це давало б більшості конгресменів стоїть за законопроект адміністрації. Під час дискусії конгресмен Віто Маркантоні назвав плян озброєння Європи „божевільним пляном війни“. Зате конгресмен Лоренс Г. Сміт з Висконсин цифрами доводив, яка небезпека грозить Європі. Він твердив, що некомуністичні країни є просто безборонні, бо Червона Армія має вже розставлених 50 дивізій війська на кордонах від Фінляндії до Туреччини, а це значить 750,000 вояків. Крім того Росія має ще 150 дивізій, тобто 2,250,000 вояків в резерві. Звідомляють теж, що СРСР мають повітряну флоту з 19,000 літаків, між якими 5,000 побудованих для перевезу війська. Вони можуть скинути на Англію 75,000 вояків одним махом. Тому, що Сміт є членом комісії закордонних справ, він покликався на опінію військових знавців, які твердять, що „як тільки Росія вийде з війни, Червона Армія може опанувати цілу Європу і Середній Схід впродовж 90 днів своєю масовою армією“. Сміт висловив, що він уживає цих строгих довірчих інформацій тільки тому, що вони вже були передані по радіо.

Тимчасом у спільній комісії в сенаті переслухували дальше свідків про приділ півтора біліона доларів на озброєння Європи. Норман Тамес, провідник Соціалістичної партії, виявив погляд, що треба здержуватися з допомогою на озброєння, доки Злучені Держави не видадуть „драматичного запису“ за роззброєння світу і доки європейські держави не виявлять, що вони мають готовий плян спільної оборони. Засторога Тамеса є менша ніж засторога республіканських сенаторів Артура Вандерберга й Джана Фостера Доlessа на яку він покликався.

ЮГОСЛАВІЯ КУПУЄ В АМЕРИЦІ ФАБРИКУ СТАЛІ

Департамент торгівлі повідомив югославську амбасаді в Вашингтоні, що Югославія має дозвіл закупити в Злучених Державах готову фабрику сталі й перевезти її до себе там її відбудувати. Ціна купна виносить \$3,000,000. Відповідно дозволи на експорт приготував уже департамент торгівлі. Секретар оборони згодився на таку трансакцію з засторогою, що можна буде зробити зміни ще в останній хвилині перед вантаженням складових частин заводу. Заход не збільшить продукції сталі, бо він тільки перетоплює вилиті штаби заліза. Роззброєння й перебудова заводу займається Континентал Фавндіт енд Машінері Компані з Пінтсбурга. Плян має бути викінчений впродовж 12 місяців. Трансакція йде тільки за готівку.

ЩЕ ОДИН ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛ ЗРЕЗІГНУВАВ

Вашингтон. — З причини заведення советського режиму в Польщі, д-р Тадей Г. Раковський, польський консул у Монреалі, в Канаді, зрезигнував зі свого становища.

АРХІЄПІСКОП БЕРАН ІНТЕРНОВАНИЙ

Прага, 18 серпня. Архiepіскоп Католицької Церкви в Чехословаччині, Йозеф Беран, стверджує в проголошеному листі до державного прокуратора, що він є „інтернований“ та „позбавлений всіх особистих вольностей і прав архiepіскопа“. Текст листа архiepіскопа надіслав до закордонної преси за посередництвом католицьких і дипломатичних кол. Архiepіс. Беран стверджує, що його держать в повній ізоляції, не допускається до нього ані пошти ані відвідувачів, як теж ігнорують його звернення до міністрів справедливості та внутрішніх справ. Державного прокуратора він питається, яким правом застосовано до нього ці репресії без будь-якого рішення суду та взагалі без вняшень.

КРУГ ЗАПОВІДАЄ АМЕРИКАНСЬКУ ДОПОМОГУ ДЛЯ РОЗВИТКУ СВІТОВИХ РЕСУРСІВ

Лейк Сокеc, 18 серпня. — Відкриваючи вчора Наукову Конференцію Об'єднаних Націй для збереження і використання світових ресурсів, секретар внутрішніх справ, Джуліус А. Круг, заповів в цій справі повну американську піддержку. Він ствердив, що як тільки буде розроблена програма розвитку світових ресурсів, президент Труман задумує звернутися до конгресу, з метою „одержати основну допомогу для тих теренів, як в технології, так теж інвестиціях“. В конференції беруть участь вчені зі 44 країн світу і головним предметом їх нарад буде „четвертий пункт“ інігураційної промови президента Трумана про бажання американської допомоги для незрозумітих теренів в світі. Круг в своїй промові заявив, що участь Злучених Держав в новій програмі не буде обмежена тільки до допомоги в дослідних студіях, але деякі експерти вважають, що на розвиток цих теренів зможе піти около 300,000,000,000 американського і вестійного капіталу, очевидно з відповідними гарантіями. Він висловив переконання, що при допомозі вчених, інженерів, дослідників і техніків можна буде розвинути та виконати програму харчових та інших потрібних матеріалів постійно зростаючу кількість людності в світі. На інігураційній сесії Конференції забирали слово теж цілий ряд інших визначних бесідників, між ними теж генеральний секретар Об'єднаних Націй, Тригве Лі, який тільки що повернувся з відпустки. Президент Консервативної Фундації Зоологічного Городу в Нью-Йорку, Ферфілд Осборн, заповів можливість катаклізму, якщо вчасу не зробиться місця та не забезпечиться можливість життя і прожитку для людності світу, що з 2000-ним роком повинна б збільшитися до 3,000,000,000 осіб. Секретар Круг передбачує, що для дальшого розвитку світових ресурсів можна буде використати атомову і сонячну енергію. Народи продовжуються.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ З. У. А. Д. К. ПО НАШИХ ГРОМАДСЬКИХ ЦЕНТРАХ

Філадельфія, 18 серпня. — З канцелярії ЗУАДКомітету подають дальшу програму громадських зборів цього Комітету в поодиноких громадських центрах, в яких виступить європейський директор Комітету, адв. Роман Смух, з доповідями про теперішній стан переселенної акції та про її можливість і потреби на найближчу майбутність. Збори відбудуться в такому порядку: У вівторок 23 серпня, в Бофало; середа, 24 серпня. — Рачестер; четвер, 25 серпня. — Сиракуз; п'ятниця, 26 серпня. — Ютика. В суботу, дня 27 серпня, відбудуться заповіджені вже збори представників допомогних організацій і центральних установ у Філадельфії, а в неділю відбудуться тут масові громадські збори. ЗУАДКомітет прохає названі громади поробити відповідну підготовку до зборів, розголосити їх в своїх місцевостях та повістити Комітет своєчасно про місце і годину зборів.

МУСУЛМАНИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ТІТА ПРОТИ МОСКВИ

Белград, 18 серпня. Речник понад одного мільйона югославських мусульманів заявив вчора повну піддержку комуністичного уряду маршала Тіти в його боротьбі проти Москви та зорганізованого нею Комінформу.

ЧОРЧИЛ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИЙНЯТТЯ НІМЕЧЧИНИ ДО РАДИ ЄВРОПИ

ПРОПОНУЄ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТРИБУНАЛ ДЛЯ РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ

Страсбург, Франція, 18 серпня. — Вінстон Чорчил, виступаючи на вчорашній сесії Дорадої Асамблеї Ради Європи, звернувся особисто до президентки Асамблеї з формальним проханням про прийняття Західно-Німецької Федеративної Республіки до Ради. Тому, що справа вимагає попередньої апробати з боку Міністеріально-го Комітету Ради, він пропонував розглянути цю справу ще на теперішній сесії, або скласти в грудні цього року або в січні наступного надзвичайну сесію, яка вирішила б справу. Комітет Міністрів мав би звернутися до новоствореного німецького уряду з пропозицією приступлення до Ради. Чорчил ствердив, що „об'єднана Європа не може обійтися без допомоги і сили Німеччини“. Він вказував на наслідок справи, бо втрачений 1 рік може означати втрачені роки. Він в дальшому пропонував створення окремого європейського трибуналу, що розглядав би порушення прав людини. Щодо Об'єднаних Націй, Чорчил вважає, що в цій організації повинні бути репрезентовані радше континенти, ніж поодинокі нації. Після Чорчила заbralи слово інші державні і парламентарні представники, підкресливши важливість теперішніх нарад та вже всі, виключно з британськими лейбуристами, які досі ставилися до цієї справи досить холодно, пропонували приспішення акції для політичного об'єднання Європи.

СОВЕТСЬКІ ПЛАНИ ЩОДО НІМЕЧЧИНИ

Берлін, 18 серпня. — В поінформованих колах тут стверджується, що у зв'язку з реалізацією західно-німецької федерації республіки, Совети зі свого боку плянують відповідні проти-зходи, як на внутрішньо-німецькому так і на міжнародному секторах. Першою такою акцією може бути приспішення справи творення „національної демократії“ в Східній Німеччині. В другому випадку, Совети будуть правдоподібно намагатися на найближчій конференції Ради закордонних міністрів, що має відбутися під час осінньої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, дістати від західних союзників доступ до Західної Німеччини за ціну відповідних концесій для них в советській зоні. Докищо, в советській зоні не спостерігається жадної конкретної акції.

НІМЦІ ПРО ПЕРЕМОГУ ДЕМОКРАТІЇ

Бонн, Німеччина, 18 серпня. — Кандидат на головний пост канцлера західно-німецької республіки, д-р Конрад Аденауер, заявив вчора, що німецькі вибори показали цілому світові, що відродження демократії в тій країні є доконаним фактом. Він ствердив, що праві екстремісти, які мимовільно зусили здобути у виборах тільки 22 послів на всіх 402, „зникнуть як мильні банки“, як тільки почне діяти демократичний парламент і уряд. Щодо лівих екстремістів, ті потрапили здобути тільки 15 місць в парламенті і то „задніми дверима“, завдяки принципів пропорційності у виборах.

ЗАПОВІДАЮТЬ ШВИДКІЙ КІНЕЦЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПАРТИЗАНКИ В ГРЕЦІЇ

Атени, 18 серпня. — В столиці Греції, як серед місцевих так і закордонних кол існує оптимістичне переконання про швидке закінчення большевицької партизанської війни в цій країні та про остаточне замирення. Генеральний штаб грецької армії вчора повідомив про остаточну ліквідацію большевицького фронту в районі Вітеї. Грецькі війська, розгромивши ініціативу міжнародних большевицьких загонів, зайняли та обсадили весь грецький кордон з Албанією в тому районі аж до югославського кордону, відтісняючи рівночасно пляхи постанання воєнного матеріалу з Албанії для тих большевицьких, що ще могли залишитися в Греції. Югославський дипломатичний представник відбув вчора дозвіл конференції зі заступником генерального секретаря закордонних справ і передбачується вже швидке відновлення повних і нормальних стосунків між обома країнами.

ВТРАЧАЮТЬ НА ДІЮ НА ПОРОЗУМІННЯ В СПРАВІ АВСТРИЙСЬКОГО ДОГОВОРУ

Лондон, 18 серпня. — Початковий оптимізм, що заступникам міністрів закордонних справ пощастить переломити останні ще „мертві точки“ та приготувати проект мирового договору для Австрії до кінця цього місяця, остаточно розвіявся, а на його місце прийшло переконання, що того договору взагалі не пощастить приготувати, з огляду на принципові розбіжності між Советами й західними союзниками. Передбачують можливість, що на початку наступного тижня західні представники готові запропонувати закінчення цих безнадійних нарад.

КИТАЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ЗАЙНЯЛИ ФУЧОВ

Гонг Конг, 18 серпня. — Національний уряд Китаю вчора потвердив, що комуністичні війська, які посуваються на Кантон здовж побережжя, зайняли один з двох найголовніших портів, місто Фучов. Звідси большевики загрожують безпосередньо другому портові Авої, звідки відбувалася евакуація деяких націоналістичних частин на острів Формозу.

ПРИСЯГА НА ДЕМОКРАТІЮ В ЯПОНІЇ

Токіо, 18 серпня. — На підставі нового рішення японського уряду, державні урядники в майбутньому будуть тут присягати не тільки лояльності конституції і уряду, але теж, що вони пильно виконуватимуть свої обов'язки та що „здійснюватимуть демократію“. Вони підписуватимуть за яву, в якій визнається, що „суверенну владу має нація“.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays, by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Америці Ситі і Закордоном:			
На рік	\$10.50	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською частинкою)	\$2.50	Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	\$2.50
На рік	\$1.50	One year	\$1.50
На пів року	\$0.75	Six months	\$0.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА, ВОРОГ МІЖ НАМИ!

В житті часто трапляється, що за трісками та не бачиться дров. Подібне враження можна б винести, спостерігаючи становище нашого загалу, з нашою пресою включно, до грізної примари більшовицької п'ятої колони в цій країні і серед нашої громади. Люди думають собі, що як за комуністами слідить Еф-Бі-Ай та як їх судять по судах, то це вже звільнає поодинокого громадянина стояти на сторожі добра й охорони своєї країни та своєї громади від цієї прокази, що тисячними щільними пробус вдертися в наш організм, щоб його розточити до тієї міри, аж доки він цілком не буде обезсилений та з яким тоді можна буде робити довільні експерименти або вбити його. Ми маємо причину так думати і тому б'ємо на тривогу: увага, ворог між нами! Тоді, як наші громадяни часом виходять з фальшивого заложення, мовляв „не випадає“ бити того, кого всі б'ють, або коли вони все залишають тільки відповідним властям, той підступний ворог, розпоряджаючись необмеженими фондами, на яких у великій мірі с піт і кров наших поневолених братів в Україні, та користуючись найбільш хитрими і нікчемними засобами, ані на один мент не залишає своєї злочинної роботи з усіма її нищівними наслідками.

В останньому часі з різних місцевостей надходять повідомлення про нову „активізацію“ міжнародних комуністичних злочинців і п'ятиколонників між українцями в цій країні. Підходячи до них, вони, звичайно, не показують їм свого партійного квитка. Навпаки, вони часто прокидаються навіть великими патріотами, залежно до кого підходять, та вживають всіх інших хитрощів в своїй підіривній роботі. Своєю акцією вони тепер поширюють теж на нову імміграцію. Всілякими підшептами і „дружніми порадами“ вони намагаються наставити одних проти одних, підмовляють до беззаконня, навіть „помагають“ грошем, щоб тільки зловити собі чергову жертву для своїх злочинів, або хитро використати її в будь-яких злочинних цілях. Старою практикою вони намагаються поширювати недовдоволення між людьми, підмовляти до бунтів, вони пускають всілякі облудні погослови, коротко, вони всіляко каламутять воду, щоби самим в ній сховатись та при нагоді ще й яку рибу зловити.

Обов'язком кожного свідомого українця є нещадно викривати цю підіривну роботу та всіма силами і засобами проти неї боротися. Усі наші організації і товариства по місцях повинні постійно мати на увазі цього грізного, бо підступного і злочинного ворога між нами та взяти активну участь в боротьбі проти нього, яку веде країна. Кожна п'ятиколонна акція та кожний її учасник повинні бути з місця розкриті й наставровані. Постійним усвідомлюванням всіх громадян, громадською і культурною активністю, поширюванням нашої національної преси і видань треба не тільки відбивати всі п'ятиколонні наступи, але й унеможливити саму п'яту колону.

Два роки тому перша Пан-Американська Українська Конференція винесла окрему постанову, закликаючи наш загал до безпощадної боротьби проти більшовицької зарази в наших країнах. Цю постанову треба здійснювати кожнократно та в усіх наших як громадських так і особистих починаннях. Тільки так ми виправдаємо почесну назву американських громадян українського роду.

Можливості злуки Англії зі З. Д. А.

Майже фантастичний проєкт перемістити Англію на європейський стейт Американської Унії зовсім поважно беруть до уваги високі урядовці в департаменті стейту у Вашингтоні. Коли б не справді поважна фінансова ситуація у Великобританії, можна б при цій нагоді цей заміс порівняти з одним передчасним проєктом з-перед другої світової війни. Коли обговорювано можливість наїзду Німеччини на Англію, американські військові кола рахувалися з можливістю перенесення англійської столиці і королівської резиденції з Лондону до Монреаля в Канаді, а згодом і злуку Англії з Америкою.

Теперішня доларова криза Англії стала такою печукою, що вже найближчого місяця відбудеться у Вашингтоні фінансова конференція Злучених Держав, Канади й Великобританії. В департаменті стейту до деякої міри вже наперед передбачують можливість висліду такої конференції. Приходиться до висновку, що дальша американська фінансова допомога Великобританії не врятує її з теперішньої кризи і треба приготуватися до далеких жорстких постільних перемін. До таких перемін мав би належати фінансовий союз Америки й Англії з усіма його наслідками.

Серйозність положення в Англії якраз виходить зі звітлення лондонського кореспондента Нью Йорк Геральд Трибюн, Стюарта Алсона, який у висновку передбачує потребу „сміливої акції на велику скалю“. Це вказувало б, що і в Лондоні рахуються з планами, над якими застановляється вашингтонський департамент стейту.

Злука була б наперед фінансова, щось в роді економічного союзу, що мусів би бути не тільки наперед точно продуманий, але й всебічно обміркований в англійському парламенті та в американських конгресі. З огляду на далекосяжні наслідки такого союзу, треба бути готовим на зав'язку опозиції, головню в Америці. Не є виключене, що опозиція схоче не допустити до здійснення замісли. Однак, коли приходить історична необхідність, тоді й найсильніша опозиція нічого не вдіє. А необхідність така, що Англію треба рятувати від господарської катастрофи. Коли б у пала Англія, тоді Америка не має рівного собі союзника в гігантських змаганнях з великою російською потугою на другому кінці світу. Без огляду на результат теперішніх міркувань, вони в практиці

привели б до таких перемін: Англійський стерлінг і американський долар злилися б в одну валюту. Тоді встановили б яку вартість представляє англійський стерлінг в американських доларах і торговельний обіг обох валют був би однаково обов'язковий. Обидві грошей були б затримані на довге майбутнє.

Вільна торгівля була б заведена між обома країнами. Це значить, що не було б мита на ввіз товарів до обох країн, ані не було б установлених імпортових квот, як це тепер діється на підставі торговельної угоди.

Між обома країнами запанувала б повна воля міграції людей. Це особливе можна б було відчувати в робітничих русі. Американські робітники їздили б до Англії на заробітки так вільно, як тепер їздить з Сан Франсиско до Нью Йорку й навпаки. Разом зі вільним рухом робітників настала б пора вільного інвестування фондів. Американець міг би заложити собі підприємство в Англії, англієць в Америці і кожної хвилини один чи другий міг би підприємство продати. Так само можна б вільно вкладати гроші до банків чи то в Лондоні чи то в Нью Йорку чи в Канзас Ситі та Ливерпулі і їх виймати.

Та найважливіша проблема була б в координуванні фінансових трансакцій між Америкою й британськими посілками чи там колоніями або домініями. На це потрібно було б довгого часу і великого знання відносин. Щойно досвід вказав би, які були б наслідки такої глобальної переміни.

Теоретично всі ці міркування не є недосліджені. Інше діло, коли б так прийшли їх здійснювати. Тут, у першу чергу, виявляється труднощі у переміні структури американських великих підприємств. Багато з цих дійшли до своєї сили саме тому, що вони спиралися й далі спираються на американський митний тариф, яка оборона їх перед конкуренцією й забезпечує їм продукцію. Щойно, коли ці перешкоди дасться перемогти, можна буде приєднати Англію до американської економічної системи на такий лад, як є об'єднані американські стейти.

Вирінає питання, як виглядав би такий фінансово-економічний союз під політичним оглядом? Авторі цього величезного замісли твердять, що обидві країни втримали б свою політичну незалежність, хоч би тільки тому, що Англія це монархія, а Злучені Держави це республіка. Зрештою,

це тільки плян, а якщо прийшло б до його здійснення, тоді показався би необхідність налаштувати багато інших справ, про які тепер ще не пора говорити.

Майже водночас з публічним видивленням можливості цього американсько-англійського фінансового союзу, Едвард Дж. Міман, редактор щоденника „Мемфіс Прес-Скіммітар“, приналежного до могутнього пресового концерну Скриппс-Гаварда, в видивленні думку створення Атлантійського Союзу. Ідея Атлантійського Союзу Держав виринула була в Лондоні ще перед Пів-

нічно-Атлантійським Оборонним Договором. Коли тепер Атлантійський Пакт уже довершений і навіть ухвалені американські фонди на озброєння його європейських партнерів, мимохіть насувається питання: Чи припадково ідея злуки З. Д. А. з Англією не є тільки підготовчим кроком до ще ширших і сміливіших замісли, у яких американсько-англійський фінансовий союз мав би бути тільки одним, хоч і сильним звеном? Відповідь на таке питання може виникнути так несподівано, як несподівано виявлено ідею американсько-англійського союзу.

Перед конвенцією Ліги Молоді в Сиракуз

Як уже відомо з пресових оголошень, цьогорічна 12-та з черги конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки відбудеться традиційним звичаєм в часі „Лейбор Дей“, в днях 3, 4 і 5-го вересня, цим разом в місті Сиракуз, в стейті Нью Йорк. Як досі можна спостерігати, Конвенційний Комітет та сама Управа Ліги докладають багато зусиль, щоби ця конвенція мала відповідний успіх. Треба ствердити, що після величезного успіху минулорічної конвенції в Акрон, Огайо, теперішній Конвенційний Комітет вже має відповідно пророблений ґрунт та деякі передумови, щоби цьогорічна конвенція випала ще величавіше і ще успішніше. Нам відомо, що серед загалу молоді є велике заінтересування цією імпрезою та вже від деякого часу напливають зголошення учасників. Тепер головне — сама конвенція.

Треба ствердити, що минулорічна конвенція в Акрон була успішна не тільки сама по собі, але вона теж була великою заохотою до дальшої організаційної праці Ліги. Протягом того одного року Ліга серйозно поширила свої організаційні ряди, скріпила свої організаційні ряди та викладе тенденцію дальшого імпозантного росту, що у великій мірі залежатиме власне від конвенції в Сиракуз. Тому то й ми хотіли б віддати її окрему увагу вже тепер, коли ще є два тижні часу на обміркування деяких справ.

У нашому редакційному портфелі вже є кілька дописів про конвенцію, є теж всі редакційні та пропагандні матеріали. Не тільки з „пресового обов'язку“, але й громадського зацікавлення ми пробували дістати теж всі інші можливі тільки інформації про цю конвенцію. Наша редакція одержала вже теж деякі побажання до конвенції від поодиноких громадян та організацій. Власне на ці за-

гальні побажання ми хотіли б звернути увагу Конвенційному Комітетові та всім її учасникам.

Цьогорічна конвенція Ліги Молоді в Сиракуз мала б мати, крім звичайних соціальних та культурних імпрез, переважно організаційний характер. Справа незвичайно важлива, бо добра організація є передумовою доброї та успішної праці. Під організаційним оглядом Ліга має ще до пророблення велику роботу і ці справи повинні вирішити конвенція. Але сама організаційна робота ніколи не матиме бажаного успіху, якщо в її основі не буде покладена відповідна і ясно спредизована ідея, яка могла б запалити і переконати молоді душі про цільність приналежності до цієї організації та праці в ній. Людям треба цілком виразно показати шлях, куди організація йде та сказати їм чому вона власне туди йде. Ці речі були спредизовані в Акрон, але від того часу пройшов вже один рік, а міжчасі заіснувало

Сподіюємося, що з цієї конвенції український загал почне не тільки гомін молодечої забави, що довідається не тільки про таку чи іншу культурну імпрезу, але й почне голос та рішення, які виправдають конвенційне гасло: „Українська Молодь сьогодні — майбутність Америки!“ І надія України — додаймо від себе.

Яків Зоуля.

Поштова марка на службі України

Поштовий відділ Української Національної Ради недавно перевів другу з черги емісію українських поштових марок, разом 9 штук по 25 шагів, присвячених найважливішим подіям української історії. Ці марки, видані з нагоди 300-річчя здвигу Богдана Хмельницького, 30-річчя Соборності України, 30-річчя Листопадового Зриву у Львові і 10-річчя проголошення самостійності Карпатської України.

Рівночасно той відділ видав друком чепурну і багато ілюстровану книжечку під наз. „Українські поштові марки“ про історію нашої поштової марки від часів першої її появи в світі по нинішній день. Це коротка історія України в марках. В ній описані всі випуски українських марок: державних, добродійних, пам'ятних, прикинувшись мертвим, прибили через годину після розстрілу вибрався з погано засипаної могили, на хуторі у знайомих підлікувався і під чужим прізвиськом опинився в Середній Азії. Як бачиш, під самим прізвиськом я і став твоїм сусідом...)

„Стережись, прокуроре! — загрожував Дмитренко. — Від смерті, яку я готую тобі, ти вже ніколи не воскреснеш! Навіть на Страшному Суді не захочуть зводитися з таким людським падлом, та ще й советським — ні янголи, ані диаволи!“

Через кілька тижнів колишнього прокурора з П. знайшли в убиральні. Головою вниз він був занурений до пояса у смердючу кашу, ногами зачепившись за полама-

багато нових подій, виринуло багато нових справ, до яких треба зайняти старовинне. Ми чули думку, що Ліга вже повинна змінити свою назву і не називатися Лігою Української Молоді, тільки Лігою Українців Північної Америки. І на це наводиться досить переконливі аргументи. Бо на ділі, це вже не Ліга Молоді в дослівному розумінні того слова, тільки Ліга нової американсько-української генерації, між якою вже можна подібати не одну навіть сиву голову.

Ми не думаємо попереджувати факти та говорити про те, що є або що повинно бути на конвенції. Ми хочемо тільки звернути увагу на те, що дожидає від цієї конвенції український загал в ці переломові часи. Цим загальним бажанням є думка, На конвенцію Ліги в Сиракуз звернені будуть очі цілого українського загалу. Старі батьки чекатимуть свідомість громадської зрілості своїх дітей, щоб зробити висновок про майбутність їхньої чималої організаційної, культурної та взагалі громадської спадщини для тих дітей. На ясну думку і слово конвенції дожидає велика маса нової української імміграції в цій країні. До голосу цієї молододі американсько-української генерації з увагою прислухається теж весь американський загал і на нього насамперед з нетерпінням та надіями чекає весь закутий в кайдани більшовицької неволі згорюваний український нарід на Рідній Землі.

Сподіюємося, що з цієї конвенції український загал почне не тільки гомін молодечої забави, що довідається не тільки про таку чи іншу культурну імпрезу, але й почне голос та рішення, які виправдають конвенційне гасло: „Українська Молодь сьогодні — майбутність Америки!“ І надія України — додаймо від себе.

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕННЮ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

96)

ПЕТРЕНКО

...Історія цієї справи була коротка й переконлива.

В роки НЕП-у, споківши-ся гаслами Бухаріна „збага-чуйтесь!“, він кинув наймити-вати, одружився з молододою селянською вдовою („серед-нячкою“), яка свого першого чоловіка втратила в боях за Перекоп, і став заводити господарство.

Наприкінці двадцятих років, на 10 гектарах польової ріллі, він мав уже дві пари коней, трьох корів, до двох десятків овець, двох свиней, п'ятнадцятеро курей, собаку й kota. Одним словом, „окуркулився“.

А коли в 1930 році він відмовився вступати до колгоспу, його, разом з іншими чотирма селянами, оголосили „злісними куркулями“, обвинувачили в „куркульському саботажі“, судили і в темну листопадову ніч, розстріляли на старому розгромленому цвинтарі міста П. Родина розстріляних були вивезені кудись на Урал.

Село, яке було „під впливом куркульської банди“, при-смирніло і стало „добровільно“ вступати примусу вступати до колгоспного життя, яке привело до страшної катастрофи 1932-33 років.

...В 1937 році в одному з

Середньо-Азійських вівчарських совхозів „летюча кіннота“ комсомольців „виявила шкідливу групу ворогів народу“, в якій опинився і пастух цього совхозу Дмитренко. Всіх спеціалістів та інтелігентів із цієї групи розстріляли, а решту з різними термінами позаяняли до численних таборів.

Дмитренкові дали 10 років в'язниці того ж року привезли до Запалар'я.

За станом здоров'я він мав третю категорію і працював днювальним та грубником у бараці теслярів. Про себе та про своє минуле нікому не розповідав, поводив себе дуже замкнуто та похмуро.

Його сусідом по бараці був один віруючий християнин, з яким він часто діяв своїми переживаннями. Втративши у своєму нужденному житті все, він охоче слухав бесіди про Бога та про релігію і не один раз, схвилюваний ними, припадав до узлів'я свого лігва і невтішно ридав.

— Невже ніколи не прогримить кара Господня над цими катями? — часто питав він свого сусіда. — Тоді я побачу би, що хоч на небі ще лишилася Правда... А до цього я не можу вірити, як ти...

...Коли в 1939 році до нашого табору прибули кілька партій арештованих, з колишніх „партійних та советських аккул“, між ними виявився і той самий прокурор з О., який в 30 році засудив Дмитренка на смерть. Від зустрічі з ним Дмитренко ухилився, але добре встиг розглянути його фізіономію, з виразом тупого і бездумного страждання.

— Нічого, — ділився з своїми сусідами Дмитренко, — на що морду, коли вдарить його година, я наведу такий жах, що від однієї тільки зустрічі з мною він або збожеволіє, або ж здохне смертю скаженого пса. (Цей кат з нашого району — мене добре знає!). Я йому, тадові, скажу: „Так от, друже, ти тоді

розстріляв мене, але я воскрес і тепер вже тебе судитиму судом людським і Божим“.

(Тоді я був легко поранений, прикинувшись мертвим, прибили через годину після розстрілу вибрався з погано засипаної могили, на хуторі у знайомих підлікувався і під чужим прізвиськом опинився в Середній Азії. Як бачиш, під самим прізвиськом я і став твоїм сусідом...)

— „Стережись, прокуроре! — загрожував Дмитренко. — Від смерті, яку я готую тобі, ти вже ніколи не воскреснеш! Навіть на Страшному Суді не захочуть зводитися з таким людським падлом, та ще й советським — ні янголи, ані диаволи!“

Через кілька тижнів колишнього прокурора з П. знайшли в убиральні. Головою вниз він був занурений до пояса у смердючу кашу, ногами зачепившись за полама-

ли, в потилиці знайшли глибоку ножову рану. Убивців не знайшли. Обговорюючи подію, ув'язнені висловлювались: — Собаці — собака смерть! Петренко - Дмитренко став ще більше похмурий та нещасливий.

(Дальше буде).

(Докінчення на стор. 3-тій).

Др. Василь Небилко

ПРИЗАБУТА МОГИЛА

Вже ось-ось добігає два роки, як на чужині, далеко від Рідного Краю, в американським місті Нью Гейвен, Коннектикут, помер визначний український поет і письменник, великий виховник української молоді, проф. Микола Матвій Мельник.

Помер нагло і несподівано у розгари задумів і праці на новому заокеанському ґрунті, оциротивши дружину і двоє дітей.

Покійний забрав із собою свої мрії — задуми, недоспівані пісні і невиконані плани.

У тисячлітній раз повторяться трагедія українського народу — матеріальна нужда, лихоліття, воєнні хуртовини і нечувана досі в історії нещадна скитальщина — передчасно виривають йому найкращих синів.

Проф. Микола Матвій Мельник народився у Яблонів, Коломийського повіту, 11 грудня 1890 р. Краса Гуцульщини та її різноманітна природа, овівали леготом поезії ніжну, вражливу душу Миколи Матвія Мельника. Чародійні гуцульські пісні та фантастичні казки разом з буйною, могутньою красою гуцульських гір, розбуджували в ньому поетичний талант.

Коломийська гімназія і Коломия, як осередок тодішнього культурного-освітнього життя цілого Покуття, не лише зберігали вроджений талант гірського хлопчини, але його розвивали.

Ширше поле для наукових дослідів розкрилося перед Миколою Матвієм Мельником у Чернівцях, де він вступив на філософський відділ університету, а опісля у Львові, де бере активну участь у студентсько-громадській житті. По відомій сепесі, як учасник процесу 101, він продовжує свої студії у Відні.

З вибухом першої світової війни опинився проф. Микола Матвій Мельник у рядах австрійської армії, з якої опісля переходить до Української Галицької Армії, в якій доручено йому переважну ділянку референта пропаганди, та з нею проходить долю і недолю, включно з тифом.

По невдалім зриві українського народу учився в гімназіях Чорткова, Коломиї та Станиславова. Шовіністичний польський уряд, зорієнтувавшись, що проф. Микола Матвій Мельник має заветний вплив на молоді, з 1927 р. відмовляв йому учини в державних гімназіях. З того часу учився в гімназіях Рідної Школи в Станиславі та Львові, а в часі німецького наїзду працює учителем Ремісничої школи в Коломиї.

Нещадні воєнні події кидають його враз з родиною на скитальщину, де приходиться тяжко пробивати. Щойно прихід американців поліпшує його долю і він знову із давнім запалом виховує, цим разом на скитальщині, у Зальцбургу, Австрія, українську молоді.

З приїздом його на вільну землю Вашингтона, продовжує проф. Микола Матвій Мельник

своє благородне звання виховника української молоді у семінарії і колегії у Стамфорді, а в Нью Гейвен, Конн., директором.

Громадянство та науковий світ у Ріднім Краю належно оцінили його письменницьку та педагогічну працю і покликали на дійсного члена Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, Спільки Письменників і Журналістів та Українського Педагогічного Товариства у Львові.

Дві жорстокі війни та їх наслідки, особливо нещасна скитальщина, на якій поета добидала безмежна туга за рідним втраченим краєм, за горами, повними піснями і барвінку, надщербилі його здоров'я і немилосердна смерть вирвала його з-поміж живих, 28 вересня 1947 р.

Як довголітній гімназійний учитель покійний виховав кілька поколінь, яких учив витривалості у праці, любові та пошани до свого народу, а в слушний час накликав... в любові за Рідний Край, свої буйні голови зложити.

Заслужаний у шум Карпатських борів, у шестелестистих ланів Поділля, задивлений у верхів'я Альп, де б не було, у гарні і тяжкі хвилини свого життя, брав за перо і виливав свою душу на папір.

Життєві труднощі забирали йому увесь час, в день праця в школі, а для творчого писання залишалися ночі.

Тиша і темрява сповивали княжий Город-Льва, а він писав, забуваючи втому та про те, що рано чекає його його праця учителя Рідної Школи.

В Городі-Льва повстає поема „На Ріка Вавилонська“, революційне оповідання „За Рідне Гніздо“, збірка „Новелі „По той бік греблі“. Рівно ж там повстає прекрасна збірка новел з часів визвольних змагань „На чорній дорозі“ та велика поема про Листопадові Дні „Паде пожовклий лист“ і там побачили світ новели „Сестра“ і прекрасний оригінальний переспів „Слова о полку Ігоревім“.

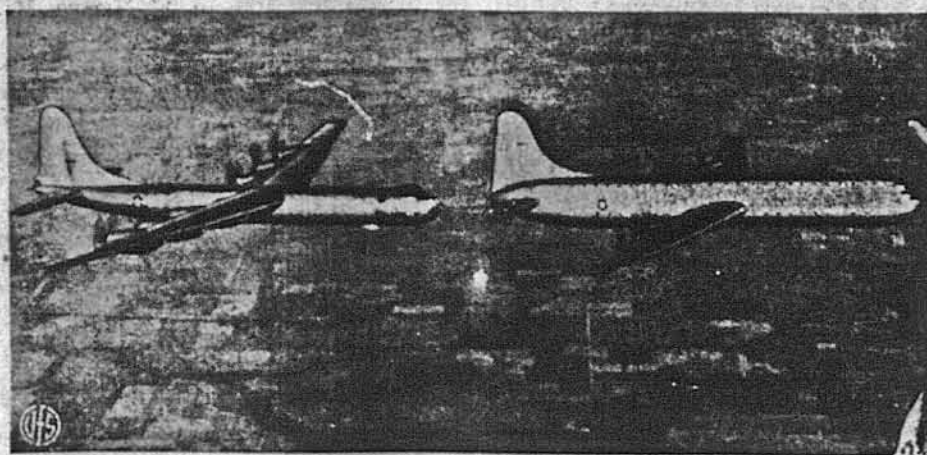
Безліч новел, оповідань та віршів помічених у різних львівських часописах та журналах, головню в „Ділі“, „Новому Часі“ та „Літописі Червоної Калини“.

Довгі роки працював поет над викінченням алегоричної поеми „Лицар Михайлик“, яка мабуть запропастилася у час воєнної заверуки. На еміграції повстала ще не видана збірка поезій „Горить мій світ“, темою якої є переживання на скитальщині і несамоовита туга за втраченою Батьківщиною. Рівно ж на скитальщині написав покійний обширну працю „Постать матері у творах Т. Шевченка“.

То було б стільки, що осталося в пам'яті принагідного читача і спостерігача української літератури.

Не сила в короткій часописній статті охопити всього, що відноситься до життя і творчості бл. п. проф. Миколи Матвія Мельника.

Ті речі вимагають відгуку

ДВА ПОВІТРЯНИ ВЕЛИКАНИ, що перелітають через Карсвел Ер Форс Вейз у Форд Форт в Тексас. Зліва — це шість-моторний В-36, найбільший бомбардувальник в світі, що може перенести 10,000 фунтів бомб на просторі 10,000 миль зі швидкістю 350 миль на годину та на висоті понад 40,000 фтів. Зправа — це його транспортний двійник, ХС-99, найбільший в світі транспортний літак зі сухопутною базою. Він може перевозити по 400 вповні озброєних воїнів, або 100,000 фунтів вантажу, або 335 хворих та їх лікарських доглядачів.

Поштова марка на службі України

(Домічення зі стор. 2-гої).

миру, то публічна опція широким мас далеко від такої розв'язки. Ще треба дуже багато праці, щоб ту опінію змінити. Її треба непомітно, але послідовно і витривало до цього привчати різними культурними способами, а між тим і уживанням українських поштових марок.

Виходячи на зустріч нашому громадянству, що шукає нагоди стати активним чинником у визвольній боротьбі, Українська Національна Рада зафіксувала це бажання постановою про добровільний обов'язок кожного українця оплачувати всі свої листування у внутрішньо-українських зносинах поштовими марками У. Н. Ради, поруч поштових оплат, які стягає держава замешкання.

Під внутрішньо-українськими зносинами розуміється листування, що висилається на адресу українських осіб, організацій, установ і т. д. Не бажано, коли українці будуть давати свої марки також на листування до неукраїнців. Уживання наших марок в Америці, як рівно ж в інших країнах, не забороняється, якщо вони наліплюються на неадресовані листи, де зустрічаємо всякі наліпки значків.

Крім чисто пропагандивної функції, яка є найважливішою, не маловажну роль грає тут також стабільний дохід, що пливе до каси УНРади з продажу

кращих знавців українського письменства, від товаришів пера і товаришів зброї Покійного.

Чи не було б вказанням зібрати і перевидати твори поета, подаючи при тім його докладну біографію, факсову оцінку його творчості, вишукати і видати ще не друковані твори? Невже ж — кажу — Товариші пера і зброї Покійного, можуть мовчки перейти коло безжовтого упавшого, на важким життям шляху, одного з кращих синів України?

Невже ж важкі умовини еміграційного життя змушують кожного зайнятися виключно своїми справами самозбереження?

Як сказано — минає вже другий рік від смерті поета, а на його гробі у Нью Гейвен, Конн., не має навіть дерев'яного хреста, а не то пам'ятника. Лише прогнорнувши траву, на заритім у землю камені можна відчитати: Проф. Микола Матвій Мельник 11. 12. 1890—28. 9. 1947.

Як літом так і зимою ніхто не знайде могилу покійного, то раз травою заросте то знову снігом замете, а малий камінь чим раз більше вгрізається в землю і тоді ніхто не відшукає гробу покійного Проф. Миколи Матвія Мельника.

Україно — Україно, коли ж позбериш свої діти?!

марок, на покриття коштів їх друку та на інші видатки визвольної справи.

Українське громадянство у своїй масі так патріотичне і свідоме, що зрозуміє вагу функції української марки і радо візьме на себе добровільний обов'язок уживання марок. Воно тим самим стане могутнім помічним чинником у визвольній справі України.

Завданням провідної верстви є лише уможливити для широких кол нашої національної громади сповнення того обов'язку належним постачанням марок через громадські організації, крамниці чи осередки, а також власним прикладом в уживанні марок заохочувати ті кола до тієї праці. Видатки, які громадянин чи організація понесе на закуп українських марок, є так незначні в порівнянні до їх життєвих бюджетів, що вони їх зовсім не відчують. Зате свідомість сповненого обов'язку морально є так значною, що мабуть ніхто від тих видатків не буде ухилятися.

На звичайний закритий лист, що оплачується 3-ма центами, належить наліплювати марку в 5 шагів, що коштує тільки 1 цент. Там, де державна пошта бере подвійну, потрійну і т. д. тарифу, належить давати наші марки за 10, 20 і т. д. шагів. Часописи оплачують належність гуртом.

До тепер виїшли українські марки УНРади з датою 16-го липня 1948 у вартостях 5, 10, 15, 20, 50 і 100 шагів і 9 проам'ятних марок по 25 шагів. Всі марки з мистецького і філателістичного погляду дуже добре видані і цілком надаються для цілей спортивного збирання.

Беручи на увагу загальне наставлення українського суспільства в Америці морально і матеріально підтримати чинність УНРади, висловлене в постанові Українського Конгресового Комітету, та в закликах провідних органів преси, звертаюся до всіх українців Америки з пропозицією негайно приступити до уживання українських поштових марок у своїй кореспонденції.

Звертаюся до Проводів всіх

1500 українських товариств в Америці розпочати уживання українських марок у своїй кореспонденції і пильнувати цього так само, як і державного порта.

Зокрема звертаюся до УКК, ЗУАДК, Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу, „Провідників“ і „Народної Помочі“, як чоловічих організацій української громади, посудити цю справу, як конечну і невідкладну та власним прикладом заохотити до уживання марок свої місцеві клітини. Цей приклад не залишиться без впливу теж поза межами ЗДА, бо українці з усіх частин світу уважно слідкують за чинністю в Америці.

Звертаюся до всь. духовенства українських церков ужити свого морального впливу між вірниками при поясненні мети і значення наміченої акції, як певного роду плебисциту в користь повстання української держави.

Українська преса своїм впливом може заважити дуже багато. Уміщенням статей чи навіть певних газет, які вказують на пропагандивне значення нашої марки, справа значно спопулярується.

Звертаюся також до української молоді, що має найкращі зв'язки з молоддю інших народів у „Пласті“, з'їздах чи завабах, пильно слідкувати за появою українських марок та доповнювати ними свої збірники і з завітанням „просовувати“ їх до чужонаціонального середовища. Цією акцією молоді прислужиться не тільки для сучасності, але і для майбутності.

Звертаюся до всіх прихильників визвольної справи України, крамарів і організаторів зголоситися до мене на заступників у постачанні марок для свого середовища.

Українські поштові марки можна замовляти поштою на адреси:

- 1) Д-р Яків Зозуля, 1410 Wyco Ave., Bronx 59, N. Y.
- 2) „Наш Базар“ — Задорський, 151 Ave. A., New York, N. Y.
- 3) Д-р Роман Криштальський, Pittsburg.

СТАВІТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКОМ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНОВОГО МАСТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ.

НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ — УВАГА!

Організація Укр. Імігрантів „Самопоміч“ в Нью Йорку, Укр. Студентська Громада і Укр. Спортивний Клуб при співучасті Жіночої Секції, Української Кооперативи, Українського Хору „Боян“ і Секції Юнаків „Піласт“

вляштовують

В НЕДІЛЮ, 21-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1949

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

НА ПЛОЩІ

WILLICK'S GROVE, NORTH STILES ST., LINDEN, N. J.

В ПРОГРАМІ: спів, спортивні гри, лотерія, конкурси та різні несподіванки. — Українські та інші танкові мелодії гратиме УКРАЇНСКА ОРХЕСТРА.

ДОВГІЙ ГАРЯЧИЙ І ЗИМНИЙ БУФЕТ.

Парк відкритий від 12 год. дня.

ВСТУП: Без переїзду 75 центів. — Переїзд в обидві сторони 2 дол.

АВТОБУСИ: виходять з під Доміні Самопоміч — 33 Ест 7-ма вулиця в Нью Йорку о 10:00, 11:00 і 12:00 год. допоздня.

На випадок непогоди ПІКНІК відбудеться в рестораційних салях.

За добру забаву ручить — Комітет.

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союзу, які відбулись 5-го серпня 1949 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж.

В нарадах взяли участь: Заступник головного передсідника Г. Герман, заступники головного передсідника Марія Малевич, головний секретар Д. Галичін і головний касієр Р. Слободян.

Збори відкрив в год. 10 рано заступник головного передсідника Г. Герман, стверджуючи зі жалем і смутком, що з огляду на смерть головного передсідника М. Мурашка, який помер нагло 3-го серпня, треба винести відповідну постанову щодо дальшого складу головного екзекутивного комітету, та піділу його обов'язків.

Прийнявши відповідні постанови щодо похоронних обходів пок. М. Мурашка, та ухваливши вислати родині покійного висловлю глибокого співчуття від головного уряду, екзекутиви та всього членства, рішено, щоб, згідно з постановами статуту, заступник головного передсідника Г. Герман перебрав обов'язки головного передсідника, з тим, що впродовж серпня він буде працювати в головній канцелярії У. Н. Союзу, а опісля буде доіжджати до канцелярії тоді як заходиться конечна потреба.

На цьому закінчено наради, а дійсний головний передсідник Г. Герман закрав збори в год. 11. рано.

Д. Галичін, головний секретар У.Н.Союзу.

Ще про „Криваву гуцульську славу“

У відповідь на мою статтю „Кривава гуцульська слава“, надруковану в 155 і 156 чч. „Свободи“, надруковано в 173 числі цього щоденника заяву п. Петра Войновського, в якій заперечується подані в моїй статті факти.

Заподанням, що у Косові вишколювався полк ім. Бандери, під команду полковника д-ра Копцюха, підписаний не хотів робити розголосу Бандерівцям, лише об'єктивно ствердив дійсність.

У зв'язку з організацією та вишколюванням полку ім. С. Бандери в 1941 р. в Косові, появилось багато друкованих розказів та відозв, які оповіщувалося у цілій Косівщині, не виключається, що зразок їх зуміється переховати.

Ще, що заперечує п. Петро Войновський у своїй заяві, не заперечили б навіть малярські старшини які в тім часі стаціонували у Косові та спільно з командою полку ім. Бандери одного святочного дня відібрали дефіляду українського полку.

Особливо може це потвердити ад'ютант головнокоманд-

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ
ПОЕЗІЯ
в кольоровій окладці
40 поезій. 75 сторін.
Ціна 25 ц.
Замовлення слати до:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ПОДЯКА

Невмилова смерть забрала в дні 3-го серпня 1949 р. довголітнього Головного Предсідника Українського Народного Союзу, нашого улюбленого Мужа і Батька,

БЛ. П. МИКОЛУ МУРАШКА

Прибиті смутком і горем по цій великій втраті, бажано оціню дорогою висловити нашу глибоку вдячність усім Організаціям і Товариствам та поодиноким Громадянам, які в невідрадий час похоронів Покійного висловили свої симпатії і співчуття. Окрема подяка належить Високопреподобним Отцям, які відправляли похоронні обряди; Головному Урядові Українського Народного Союзу, Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи“, які щиро та вміло допомогли Родині Покійного в так важкий час; усім братнім Організаціям та всім Установам і Товариствам, що своєю участю в похоронах віддали останню прислугу Покійному, складаючи вікни на його домовині та грошеві жертви на високі народні цілі; щиро дякуємо численним співакам, що взяли участь в похоронних відправах, численним приятелям Покійного та Громадянам з близької і з далекої, що супроводили Покійного в останню дорогу та принесли відряду засумованій Родині; щиро дякуємо обоим похоронним заведенням за їхню гідну обслугу в цьому сумному обряді. Усім відомим і невідом та безпосереднім і посереднім Учасникам Похоронів Покійного наша щиро-сердечна подяка і Спасибі!

РОДИНА МУРАШКО.

Джерзі Сіті, дня 18 серпня, 1949.

Хочете поширити серед американців знання про американських українців, так пам'ятайте, що д-р **ВАСИЛЬ ГАЛИЧ** написав саме для тої цілі наукову працю, що вишла книжкою, яку видає Видавництво Шіаговського Університету. Це:

UKRAINIANS IN THE UNITED STATES

By WASYL HALICH, Ph. D.

Сторін XII+174. Ціна \$2.50. 22 Ілюстрації.

В тій книжці є відповіді на такі питання:

Хто є українські Імігранти в З'єднаніх Штатах? Чому українці Імігрували до З'єднаніх Держав? Як вони пристосовувалися до прибраної вітчизни? Як вони бралися в Америці до фермерства, бізнесу і різних професій? Як організації створили українці в Америці? Якою є їхня преса? Яке є духове життя української Іміграції? Яка її будучність?

Замовлення враз з \$2.50 висилайте до:

"СВОБОДА"

81-83 Grand St. (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

Замовлення з Канади треба платити американським валютото.

EASTON BETHLEHEM
LEHIGH VALLEY І ОКОЛИЦЯ!

Старанням українських греко-католицьких парохій Св. Духа в Easton і Св. Йосафата в Bethlehem

відбудеться

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

в неділю, 28. серпня (August 1949)

в WILLOW PARK, Buttztown, PA.

(Між Easton і Bethlehem, Rt. 22)

В програму входять виступи двох хорів з концертом в год. 3. попол.

Вечером танці, красні і модерні, від години 8-ої.

STEVE MATEY'S ORCHESTRA.

До участі в забаві запрошує всіх — Комітет.

Ів. Керницький

„ЗАСЕЙФУВАЛИ“

(Гумореска.)

Фред і Джан, сердечні приятелі, що від непам'ятних часів робили разом в одній шапі, почали свій „вікенд“, розуміється, зараз у п'ятницю поплудні, як тільки взяли пейду. В такі, звичайні дні, завжди так бувало, що вони брали собей і їхали просто на давняв; та тоді, в п'ятницю, якби змовились оба — йти до дому пішки.

— гарна погода, перейдемося трохи по свіжому повітрю, — радив Джан.

— Та й засейфусмо по шустці! — додавав Фред, ніби-то жартом.

Але Джан потракував справу серйозно:

— А щоб ти знав: що в кишені, то засейфоване! Правда, в старому краю казали: „Фрайтер — не саржа, шустка — не гроші“, та це тільки так говоряться. А шустка сюди, шустка туди — та й долар лопує!

Джан витягнув із кишені „дайма“, що був призначений на їзду собей, хухун його і переложив у другу кишенню:

— О! Це вже чистий зиск!

— Я ще не можу їхати собей через тих п'яниць, — тлумачився Фред. — Біля кого не сядеш, до якого не нахилишся — від кожного заносить брагою, аж тебе на воніти збирає!... Ти мені тільки скажи, на мій Биг, як це можливо, щоб чоловік так зараня міг бути п'яний? Ледви з роботи вишов, а вже зачмеречився!

— Е, люди на все знайдуть спосіб, — похитав Джан головою.

Отак гуторачи, наші приятелі не пройшли, може, і три блоки, як на вулиці четвертого застрягли, наче вкопані! Заскочені несподіванкою — стояли та відвільні в яскравий сайн „Гріл-Бар“, що горів усіма барвами веселки, та не могли вийти з дива.

— Слухай, Джан! — сказав Фред розгублено. — Ти собі пригадуєш, щоб на цьому корнері була колинебудь коршма?

— Ніколи! Як світ світом! Я ж переконали, чи переїздив туди не раз, чи два, а тисячі разів, але чогось подібного на коршму ніколи не завважив! Тут льондра була, це так, але коршма?...

— Я ж кажу: тут льондра була споконвіку! — гарячкувався Фред. — Я знаю той квартал, але власну кишеню. Он там, під 145-тим номером, живе мій кум!

Спантеличені приятелі зажурилися не на жарт, бо тут ставало рубом питання довіри до їх власних змислів. Проте, всі зовнішні признаки промовляли радше за них, що установка на корнері вулиці — це таки не льондра, бо й випари, що бухали через двері, зовсім не тхнули содою, чи милом, а

— Ніколи в світі! — божився Фред. — Я присягнути можу, що це нині рано там була гресерня!

— Тьфу! — плюнув Джан із пересердя. — Знову до нас щось приступає... Хіба що, — треба йти, переконалися?...

...І так уже вони „переконалися“ звесь час, як довго мандрували з горішньої на долішню частину міста. Куди на жарт не повернулися — все

трохи іншими хемікаліями. Тай двійка джентельменів, що саме заживали солодкого післяобіднього сну, простягнувшись побіч на хіднику й дружно обнявши один одного за шию, — теж не робили враження, що вони вийшли з пральні...

Врешті Джан відважився на рішучий крок:

— Знаєш, Фред, хоч як я не люблю ходити по таких пляцах, то тут, просто з цікавості вступлю подивитися, що воно за мара!

— Коман! переконаємось, як воно є в самій річі! — додав йому Фред охоти.

Дивне диво! Не встигли наші приятелі переступити поріг коршми, а їхні змисли почали зараз нормальну працю. Тут-таки, що окутав був їхній голови — розпоршився, зла омана цезла, а всі сумнівні kwestії роз'яснилися в одному менті. Джан відразу пригадав собі, що як далеко в давнину сягас його пам'ять — на тому місці завжди стояв ресторан-бізнес, а Фред аж тепер освідомив собі цю незаперечну істину, що це в тому саме бізнесі його кум є партнером!

Задоволені, що їхні змисли та пам'ять в належному порядку, наші приятелі злегка замаркували охоту йти до дому, але їх зараз обконали друзі і знайомі, попросили до бару — подивитися на телевіжен, а за кантролю стояв Фредів кум, як побачив Фреда, крикнув: „Галов, Фред!“, а Фред крикнув: „Галов, Джов!“ — поставив трос пив, потім три горілки, ну, а далі події покотилися вгору, та до стейжко.

Може за три, або й чотири години часу наші приятелі відійшли з „Гріл-Бару“ в такому прекрасному гуморі, що зараз, на 3-ій Евані, перепинив їх полісмен та припросив ознайомити його з причиною їх галасливої радості. Наші приятелі, вимахуючи руками один наперед одного, довго та завзято толкували представникові публичного спокою, як то вони, несподівано, затратили були почуття пам'яті, і як потім, у чудотворний, просто, спосіб його відзискали.

Та ледви скинули переговори з полісменом, як нараз Джан протер собі очі і шарпнув Фреда за рукав:

— Слухай, Фред! — шепнув тривожним голосом. — Ти собі пригадуєш, щоб на тамтому корнері була колинебудь коршма?...

— Ніколи в світі! — божився Фред. — Я присягнути можу, що це нині рано там була гресерня!

— Тьфу! — плюнув Джан із пересердя. — Знову до нас щось приступає... Хіба що, — треба йти, переконалися?...

...І так уже вони „переконалися“ звесь час, як довго мандрували з горішньої на долішню частину міста. Куди на жарт не повернулися — все

РІДКІСНІ ТРОФЕЇ: Африканські дослідники Лойс Котлов (зліва) і Арманд Деніс порівнюють свої трофеї після повороту з Африки. Деніс привіз собі перемоніальний ніж племені Мангбету, а Котлов має оригінальну сокиру племені Букаба. Вони теж вміли б оповісти довгу та інтересну історію, як своїх трофеїв, так і племен, від яких це походило.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕММОНД, ІНДІАНА.

На традиційному обіді Української Прав. Церкви Св. Арх. Михаїла в Геммонд, Індіана присутні парохіяни та гості у веселому настрої рівно ж не забули за допомогу своїм братам скитальцям.

Заступник пред. парохії, п. Антін Миленький, забираючи слово до присутніх, не забув згадати і за тих, котрі потребують помічі. Попросив о. Павла Дармоця, пароху громади, щоб дещо більше сказав про цю справу.

Отець парох ядерними словами представив присутнім положення наших братів та сестер, що знаходяться тепер на вигнаннях майже по цілому світі. Згадав яку благородну і християнську роботу виконав наш Український Допомоговий Комітет Америки, не лише виконав, але ще багато-багато має до здійснення і виконання, щоб допомогти тим нашим рідним, що знайшлися поза межами рідних сторін. Щоб це належно міг виконати наш Український Допомоговий Комітет, ми повинні своїми жертвами допомогти йому. Попросив п. Антона Соляна, щоб занялись збіркою.

Жертували: по \$5: Антін Миленький, Антін Грицак, Іван Солян; по \$2: Катерина Павиза, Антін Солян, Іван Миленький; по \$1.35 Вас. Глух, Е. Месер — \$1.30 Марія Шостак; по \$1: о. Павло Дармоць, Михайло Долошницький, о. П. Булевца, о. Е. Писар, о. Ватарів, Михайло Миленький, М.

КУПИТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній почті.

АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.

ПРОДАЄМО домів та всякого роду бізнесу. У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

Дюник, М. Цюрко, В. Лайтар, А. Мотульська, І. Стираш, П. Марканич, І. Сербин, Г. Новак, Іван Миленький, Н. Гуцул, В. Волярчук, М. Біндас, Д. Сідор (Анна Миленька), Д. Медвідь, І. Миленько, А. Будник, Л. Друс, А. Джубінські, А. Олійник, І. Кочинаш, М. Гуляк, П. Джубінський, І. Будник. \$1 дрібними. Разом \$61. Присутній.

МАДІСОН, МО.

Громада по нитці...

До речі: тут ішлося про „грубий“ доток, як нитка. Коли тридцять п'ять родин української громади Медісону, з важко запроцьованого гроша, до року збудували парафіяльний дім, то лепти мусіли йти в сотні доларів. А коли так, тоді наші медісонці тим більше заслуговують на назву громади.

В неділю 25 липня відбулося посвячення новозбудованого дому. Після Служби Божої, з церкви до нового парафіяльного дому рушив похід з хрестом, а далі американським, папським і українським прапорами. Після того, як місцевий парох о. Медвідь посвятив дім, на порозі дому з'явилися представники медісонської громади, які хлібом-сіллю привітали свого душпастира, як господаря приходства і передали йому до нього ключі.

Під час гостини, що відбулася в церковному голо, молодий священник — гість, що саме приїхав з Риму, передав зібраним благословенням Святого Отця, а парох о. Медвідь витолосив глибоку патрістичну промову: — „Є в нас багато гарних пісень, але одна з них своїм змістом-приневолює до задуми: „Ой, у лузі червона калина похилилася — чогось наша славна Україна зажурилася...“ Чим нам, як нам підняти нашу Червону Калину? Ми підійдемо її, коли будемо самі плекати, а далі дітей і внуків своїх вчити плекати рідну мову, культуру і прагдні традиції“.

Чи є жертви, яких громадяни не понесли б для парафії, коли їх душпастир так говорить і так поступає... Учасник.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Br. 259, will be held Sunday, August 21, at 1903 W. 51st St., at 2:00 P.M. — Peter Trusiak, Treas.

ПОШУКУВАННЯ

ШУКАЮ знайомих, які працювали у фабриці Hameneler в Dornbirn Австрії. Писати на адресу:

PIKAS PETER,

H. Q. Civilian Labor c/o H. Q. 1st Inf. B.D.A. Puckapunyal, Vic. Australia.

ПОШУКУЮ Михайла Забурського з с. Плавуча, пов. Золочів, якого в 1942 році забрали німці до примусової праці. Хто знає про нього або має сам проху загрозитись на адресу: Joseph Berbelovsky 57 Fort Ave., Roxbury, Mass. U.S.A.

ШУКАЮТЬ ЗАЙНЯТИ

КВАЛІФІКОВАНИЙ ДИРИГЕНТ оперний співач (тенор), диригент та танцюрист. — як ринком добрий організатор концертів, ризик імпрез та представлень пошукує праці як диригент та укр. парохії, де б мав змогу свої здібності і знання повністю використати.

ЕДВАРД КАМПСЬКИЙ 1056 HOE AVE., BRONX 59, N. Y.

НАПРАВА ПЕЧЕЙ

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ вугільних, газових, нафтових, опріаєв парю й гарячою водою, як також усі нові печі можете дістати в

STOVE MFRS CORP.,

182-188 Mulberry St., Newark 1, N. J.

МАШИНКИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійські, ціна \$21.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові прилади. ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (8-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: Chelsea 3-8086

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК зарплатку погребам по \$150 ціна так низька як... ОВСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO Licensed Undertaker & Embalmer. 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS 801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J. Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ 129 EAST 74th STREET NEW YORK CITY Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel. MElrose 5-8577

Let's sing!

THE FIRST EDITION OF Selected Ukrainian Song

with original UKRAINIAN TEXTS AND ENGLISH ADAPTATIONS

Translated into English by HONORE EWACH

Music arranged by P. A. PAUSH

The album consists of following songs: Весілка — Spring Song Як почуєш вночі — Lover's Sorrow Діава в снігах стояло — Sally's a Flirting

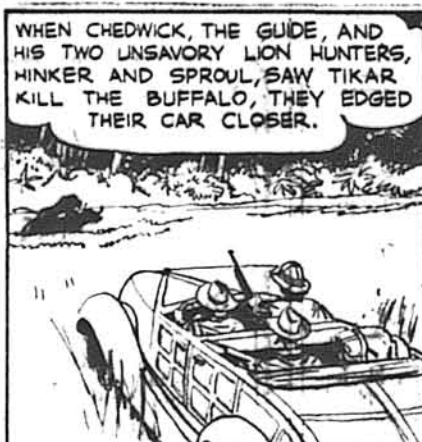
Пропала надія — My Love has Betray'd Me Чи є в світі молодий — Anna's Rose Чекаю — I'm Waiting

Ваш білий бандура — Lover's Serenade Вільні вітри — A Lover's Maiden's Song

Стоїть гора високая — A Revere Сонце ліденсько — Love's Call Рече та стоїть — By the Dniester.

Price \$1.25.

Send your order to: "SVOBODA" P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Коли провідник ловців, Чедвік, і його два товариші, Гінкер і Справ, побачили, як Тікар убив буйвола, вони підїхали автом ближче.

Звук мотора долетів сла-бонько до вух Тікара і він під-ніс угору свою маєстатичну голову. Миттю Гінкер приці-лився, щоб вистрілити.

Однаке Чедвік вдарив дов-ця по руці так, що його вист-ріл хибив. „Довці не полюють

на лівів з автомобілів” — ска-зав він строго.

На відгомін стрілу у відда-лі Тарзан і Джена рушили до того місця.

ТАРЗАН, ч. 2159. Тікара хочуть зловити.